

Корисна інформація з питань державної реєстрації розірвання шлюбу.

Шлюб - це сімейний союз жінки та чоловіка, зареєстрований у державному органі реєстрації актів цивільного стану згідно ст. ч.1 ст.21 Сімейного кодексу України (далі-СКУ).

Якщо ваша сім'я переживає нелегкі часи, ви відчуваєтеся нещасливими через постійні сімейні конфлікти або втрату довіри до подружнього партнера, у вас можуть виникати думки: «Наші почуття вже згасли», «Ми нічого не значимо одне для одного» або «Одружуючись, ми не розуміли, що робимо». Дехто навіть вирішує розлучитись.

Сімейний союз чоловіка та жінки у випадках, коли вони мають різні погляди на шлюб та сім'ю, ведення домашнього господарства і при цьому не бажають подальшого подружнього життя (або хоча б один з подружжя), відповідно до законодавства у встановленому порядку може бути припинений.

Відповідно до СКУ передбачено декілька можливих варіантів розірвання шлюбу.

Згідно ст.105 СКУ припинення шлюбу внаслідок його розірвання

1. Шлюб припиняється внаслідок його розірвання за спільною заявою подружжя відповідно до статті 106 або одного з них відповідно до статті 107 цього Кодексу.

2. Шлюб припиняється внаслідок його розірвання за спільною заявою подружжя на підставі рішення суду, відповідно до статті 109 цього Кодексу.

3. Шлюб припиняється внаслідок його розірвання за позовом одного з подружжя на підставі рішення суду, відповідно до статті 110 цього Кодексу.

Так, згідно ст.106,107 СКУ розірвання шлюбу органом державної реєстрації актів цивільного стану за заявою подружжя, яке не має дітей:

1. Подружжя, яке не має дітей, має право подати до органу державної реєстрації актів цивільного стану заяву про розірвання шлюбу.

Якщо один із подружжя через поважну причину не може особисто подати заяву про розірвання шлюбу до органу державної реєстрації актів цивільного стану, таку заяву, нотаріально засвідчену або прирівняну до неї, від його імені може подати другий з подружжя.

2. Орган державної реєстрації актів цивільного стану складає актовий запис про розірвання шлюбу після спливу одного місяця від дня подання такої заяви, якщо вона не була відкликана.

3. Шлюб розривається незалежно від наявності між подружжям майнового спору.

Пунктом 20 розділу III глави 3 Правил державної реєстрації актів цивільного стану в Україні затверджених наказом Міністерства юстиції України 18.10.2000 № 52/5 зазначено, що до заяви про розірвання шлюбу подружжя, яке не має дітей, та про розірвання шлюбу має бути додане свідоцтво про шлюб. Якщо в подружжя такого свідоцтва немає, а актовий запис про шлюб в органі державної реєстрації актів цивільного стану не

зберігся, то за наявності в паспортах або паспортних документах заявника відмітки (штампа) про шлюб вимагати поновлення актового запису не потрібно. Про відсутність свідоцтва робиться відмітка на заяві про розірвання шлюбу. За наявності свідоцтва про шлюб після складання актового запису про розірвання шлюбу воно повертається заявникам з відміткою про державну реєстрацію розірвання шлюбу. Якщо актовий запис про шлюб був складений в органах державної реєстрації актів цивільного стану України, але не зберігся, і в подружжя немає свідоцтва про шлюб, а також відсутні штампи (відмітки) про шлюб у паспортах, паспортних документах, то державна реєстрація розірвання шлюбу може бути проведена тільки після поновлення актового запису про шлюб у встановленому законодавством порядку.

Розірвання шлюбу органом державної реєстрації актів цивільного стану за заявою одного з подружжя

1. Шлюб розривається органом державної реєстрації актів цивільного стану за заявою одного із подружжя, якщо другий із подружжя:

- 1) визнаний безвісно відсутнім;
- 2) визнаний недієздатним.

2. Шлюб розривається незалежно від наявності між подружжям майнового спору.

Якщо один із подружжя через поважну причину не може особисто подати заяву про розірвання шлюбу до органу державної реєстрації актів цивільного стану, таку заяву, справжність підпису на якій має бути нотаріально засвідченою, або прирівняну до неї, від його імені може подати другий із подружжя.

Якщо подружжя через поважну причину не може з'явитися до відділу державної реєстрації актів цивільного стану для державної реєстрації розірвання шлюбу в установлений для них день, строк такої реєстрації на письмове прохання подружжя може бути перенесений на інший день. При цьому строк перенесення державної реєстрації розірвання шлюбу не може перевищувати одного року з дня подання заяви.

У разі розірвання шлюбу органом державної реєстрації актів цивільного стану шлюб припиняється у день реєстрації розірвання шлюбу.

Відповідно ст. 109 СКУ розірвання шлюбу за рішенням суду за спільною заявою подружжя, яке має дітей

1. Подружжя, яке має дітей, має право подати до суду заяву про розірвання шлюбу разом із письмовим договором про те, з ким із них будуть проживати діти, яку участь у забезпеченні умов їхнього життя братиме той з батьків, хто буде проживати окремо, а також про умови здійснення ним права на особисте виховання дітей.

2. Договір між подружжям про розмір аліментів на дитину має бути нотаріально посвідчений. У разі невиконання цього договору аліменти можуть стягуватися на підставі виконавчого напису нотаріуса.

3. Суд постановляє рішення про розірвання шлюбу, якщо буде встановлено, що заява про розірвання шлюбу відповідає дійсній волі

дружини та чоловіка і що після розірвання шлюбу не будуть порушені їхні особисті та майнові права, а також права їхніх дітей.

4. Суд постановляє рішення про розірвання шлюбу після спливу одного місяця від дня подання заяви. До закінчення цього строку дружина і чоловік мають право відкликати заяву про розірвання шлюбу.

Також згідно ст. 110 СКУ право на пред'явлення позову про розірвання шлюбу

1. Позов про розірвання шлюбу може бути пред'явлений одним із подружжя.

2. Позов про розірвання шлюбу не може бути пред'явлений протягом вагітності дружини та протягом одного року після народження дитини, крім випадків, коли один із подружжя вчинив протиправну поведінку, яка містить ознаки кримінального правопорушення, щодо другого з подружжя або дитини.

3. Чоловік, дружина мають право пред'явити позов про розірвання шлюбу протягом вагітності дружини, якщо батьківство зачатої дитини визнане іншою особою.

4. Чоловік, дружина мають право пред'явити позов про розірвання шлюбу до досягнення дитиною одного року, якщо батьківство щодо неї визнане іншою особою або за рішенням суду відомості про чоловіка як батька дитини виключено із актового запису про народження дитини.

5. Опікун має право пред'явити позов про розірвання шлюбу, якщо цього вимагають інтереси того з подружжя, хто визнаний недієздатним.

До речі, у світі досі існує дві держави, де розлучитися фактично неможливо. Це Ватикан, де католицька доктрина забороняє розлучення, та Філіппіни, де процедура настільки складна і коштвна, що на практиці застосовується надзвичайно рідко і лише для мусульман.

Статтю підготувала в.о.заступника
начальника Центрального відділу
державної реєстрації шлюбів
Головного територіального
управління юстиції у місті Києві
Іра Остафєєва